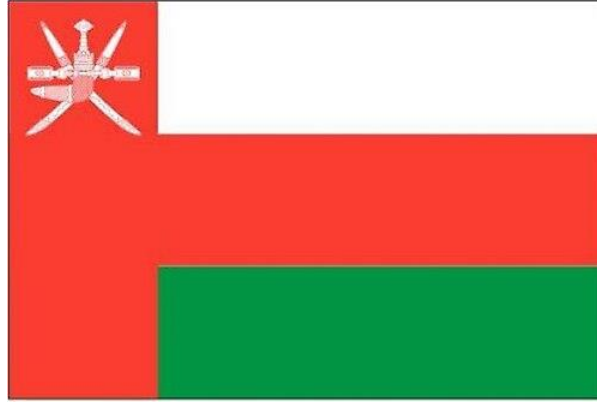

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

UMMAN ÜLKE RAPORU

O M A N

Dış Ticaret Müdürlüğü
Mayıs 2024

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
1.1.1.Coğrafi Konum.....	3
1.1.2.Siyasi ve İdari Yapı.....	3
1.1.3.Nüfus ve İstihdam.....	4
1.1.4.Doğal Kaynaklar.....	4
1.1.5.Genel Ekonomik Durum	4
SEKTÖRLER	5
2.1. SEKTÖRLER.....	5
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık.....	5
2.1.2. Sanayi.....	6
2.1.3. Madencilik.....	7
2.1.4. Enerji.....	7
DIŞ TİCARET	8
3.1. DIŞ TİCARET.....	8
3.1.1. Ülkenin Dış Ticareti.....	8
3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Umman İthalatı (Bin Dolar).....	8
3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Umman İhracatı (Bin Dolar).....	9
3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Umman'nın İthalatı (Bin Dolar).....	10
3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Umman İhracatı (Bin Dolar)	11
TÜRKİYE İLE TİCARET	11
4.1.TÜRKİYE İLE TİCARET.....	11
4.1.1. Türkiye - Umman Dış Ticaret Değerleri (Dolar)	12
4.1.2. Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler 2023 TÜİK	12
4.1.3.Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler 2023 TÜİK	13
KONYA İLE TİCARET	14
5.1. KONYA İLE TİCARETİ.....	14
5.1.1.Konya – Umman 2023 Yılı İhracat Kalemleri.....	14
5.1.2.Konya – Umman 2023 Yılı İthalat Kalemleri.....	15
5.1.3. Umman -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları.....	15

1.1. GENEL BİLGİLER

1.1.1. Coğrafi Konum

Coğrafi Konum Umman Sultanlığı, Arap Yarımadası'nın güneydoğu kıyısında yer almaktadır. Hürmüz Boğazı'ndan Yemen'e kadar uzanan kıyılarının uzunluğu 1700 km'dir. Kuzeybatıda Birleşik Arap Emirlikleri, batıda Suudi Arabistan, güneybatıda ise Yemen ile sınır komşusudur. Güneyde ve doğuda Hint Okyanusu, kuzeydoğuda ise Basra Körfezi ile çevrilidir. Ülke ayrıca tamamı Birleşik Arap Emirlikleri ile çevrili bir toprağa da sahiptir. Yüzölçümü 309 500 km² olan Umman'ın yer şekilleri ova, tepe ve dağlardan oluşmaktadır. Ovalar toplam alanın % 3'üne yakın bir bölümünü, dağlık bölgeler % 15'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan % 82 civarındaki arazi ise çöllerden oluşmaktadır. Al Hajr Dağları ile Al Qara Dağları ülkenin en yüksek dağlarıdır.

1.1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Umman dünyanın önemli ticaret yolları üzerindeki stratejik konumundan dolayı tarih boyunca Sohar Limanı ile Muttrah Limanı baharat ticareti, yenilebilir yağlar ve tekstil ürünleri ticaretinde kullanılmıştır. "Frankincense" adı verilen ve altından daha değerli olan bir aromatik reçinenin bu topraklarda yetişmesi de MS 300 yıllarında Umman'ı dünyanın en zengin ülkelerinden biri haline getirmiştir. Muskat'taki Al-Qurum bölgesinin, Arap Yarımadası'ndaki en eski yerleşim yerlerinden biri olduğu düşünülmektedir. Arkeolojik kazılar sırasında MÖ 6000'lere kadar uzanan bir zaman diliminde kurulan köylere ve taş devrinde yaşayan toplulukların izine rastlanmıştır.

1970 yılı öncesinde 18. yüzyıldan itibaren Al Bu Said kabilesi tarafından yönetilen, 1850'li yıllara kadar da günümüzde Tanzanya'ya bağlı olan Zanzibar Adası'nı da topraklarında barındıran Umman devleti daha sonra bölünmüş ve farklı Bu Said yöneticileri Muskat ve Zanzibar'a yerleşmiştir. 1964 yılında ise Zanzibar hanedanlığı kanlı bir darbe ile yok edilmiş ve pek çok Ummanlı ülkeyi terk etmiştir. 19. yüzyılın sonlarında Umman hükümeti artan borçlar nedeniyle İngilizler'den aldığı finansal yardımlar neticesinde İngiliz etkisi altında kalmıştır. 1932 yılında Said bin Taimur (şimdiki sultanın babası) yönetimi devralmış, dikkatli bir yönetim ile ülkenin borçlarını kapatarak İngiliz etkisinden ülkeyi kurtarmayı amaçlamıştır.

1970'lerde devam etmekte olan Dhofari Ayaklanması, Sultan Said egemenliğinin oğlu Qaboos bin Said al-Said tarafından devrilmesi ile sona ermiştir. Sultan Qaboos yönetime geçtiğinde yoksulluk içinde ve diğer ülkelerden izole biçimde yaşayan Umman için 1967 yılında başlayan petrol ihracatı, kalkınma yatırımlarına büyük bir kaynak oluşturmuştur. Bu yatırımlar, güneydeki isyanların bastırılmasında da etkili olmuş, ülke içinde bütünlük yeniden sağlanmış, ekonomik altyapının kurulmasında ve gerekli hizmetlerin sağlanmasında beş yıllık kalkınma planlarının büyük etkisi olmuştur. Demokratikleşme hareketleri de bu dönemde başlamıştır.

Monarşi ile yönetilen Umman Sultanlığı'nda Devlet Başkanlığı görevini 2020 yılına kadar Sultan Qaboos bin Said al-Said yürütmüştür.

1.1.3. Nüfus ve İstihdam

Umman nüfusunun yaklaşık % 44'ünü yabancılar oluşturmaktadır. Yabancılar içinde Hintliler ağırlıkta olup ucuz işgücü olarak ülkede bulundurulmuş diğer ülke vatandaşlarını ise T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020 5 Pakistanlılar, Bangladeşliler, Filipinliler olarak sıralamak mümkündür. Yabancı işçilerin çokluğu, devam eden projeler ve ekonominin genel gidişatına bağlı olarak ülke nüfusu yıllar içinde farklılık göstermektedir. Kamu sektöründe çalışanların % 85,6'sını Ummanlılar oluşturmaktadır.

Uygulanan Omanizasyon politikaları ile özel sektörde çalışan Ummanlı sayısı artırılmaya çalışılmaktadır. Umman vatandaşlarının önemli bir bölümü kamu kurumlarında çalışmak istemekte, özel sektör ise daha ucuz olan yabancı işgücüne yönelmektedir.

2019 yılı itibariyle Umman nüfusu 4,6 milyon rakamına ulaşmıştır. Bu rakamın % 60'ını Umman vatandaşları, geri kalan % 40'lık oranı yabancılar oluşturmaktadır. Ummanlı nüfusun tamamı Müslüman olan Umman'da başlıca mezhep İbadilik olup, daha sonra Sünnilik ve Şiiilik gelmektedir.

1.1.4. Doğal Kaynaklar

Umman toprakları; Hürmüz Boğazı'ndaki Musandum Yarımadası, BAE toprakları içindeki Madha kasabası ve Umman Denizi'ne açılan ana alan olmak üzere üç ayrı bölgeden oluşmaktadır. Bu bölgelerin iklimi ve coğrafi yapısı, mesafenin yakınlığına rağmen farklılık göstermektedir. Tarım alanı olarak da kullanılan kuzeydeki Batinah kıyısı düzlüklerinde sıcak ve nemli bir hava görülürken; iç bölgelerde dağlık araziler, platolar ve çöllere rastlanmaktadır. Dhofar kıyıları, Mayıs-Eylül ayları arasında görülen muson yağmurlarının etkisiyle ekilebilir alanlardır.

1.1.5. Genel Ekonomik Durum

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	88,19	114,67	108,28	112,35	114,94	118,31	121,83
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	3,1	4,3	1,2	2,7	3	3,4	3,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	19 479	23 240	21 266	21 381	21 196	21 139	21 094
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	1,5	2,8	1,1	1,7	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,4	6,4	5,1	5,4	2,3	1,8	1,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	4,53	4,93	5,09	5,26	5,42	5,6	5,78
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	61,3	40	38,2	34	31,9	30,3	29

Kaynak: IMF

Umman ekonomisi diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi hidrokarbona yani petrole dayanmaktadır. Ülkenin keşfedilmiş petrol varlığı 5,5 milyar varil olarak belirtilse de açıklanan üretim ve ihracat rakamları bunun daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Ülke sürekli olarak petrol üretimini arttırabilmek için yeni yatırımları teşvik etmektedir.

Petrol endüstrisi Umman'ın görece yüksek hayat standardı ve iyi bir alt yapıya sahip olmasının temel aktörü olmuştur. Petrol öncesi ise Umman ekonomisi balıkçılık, küçük çaplı tarım ve madencilğe dayanmıştır. Umman'da hükümeti temel olarak petrol dışı sektörlerin ve özel sektörün güçlendirilmesi, kamu harcamalarının disipline edilmesi, devlet gelirlerinin artırılması ve dengeli bir bütçe yapısının oluşturulmasını hedeflemektedir.

Umman'ın 9. Kalkınma Planı'nın (2016-2020) son yılına denk gelen 2020 bütçesi açıklanmış olup, Sultan'ın onayından geçen 13,2 milyar Riyallik bütçe, geçen yıla oranla kamu harcamalarında 300 milyon Riyallik (yaklaşık %2) bir artış içermektedir. Bütçe kapsamında öngörülen istihdam projelerine 2,7 milyar Riyali KİK'ler tarafından karşılanmak üzere 5 milyar Riyali aşkın bir yatırım yapılması öngörülmektedir. Yine 1 milyar Riyali aşkın bir miktar petrol ve gaz üretimine; benzer şekilde 1 milyar Riyallik de altyapı bütçesi ayrılmış olup, bu projelerin de istihdama katkı sağlaması beklenmektedir.

Dünya Bankası, OPEC+ statüsü itibarıyla yaptığı değerlendirmede Umman'ın petrol gelirlerinin sınırlı kalacağını, bunun da 2019 büyümesini %0,3 civarında tutacağını öngörmektedir. Banka tarafından, büyümenin doğal gaz arzındaki artışa paralel olarak %3,7 civarında olması; enflasyonun da artarak 2020 için %2, 2021 için %4'ü bulması beklenmektedir.

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

Tarımsal sulama için kullanılabilir suyun yetersizliği ve ülkenin coğrafi yapısı tarımsal üretim önündeki başlıca engellerdir. Bu nedenle, dışa bağımlılık büyük miktardadır. Benzer şekilde Avustralya, Somali, İran, Hindistan, Yeni Zelanda ve ülkemizden kırmızı et alımı ve canlı hayvan ithalatı yapılmaktadır.

Hükümet gıda güvenliği ve kırsal kesimde istihdama katkı amacıyla tarım ve balıkçılığın gelişimine önem vermektedir. Tarımsal üretimin modernize edilmesi, çağdaş sulama teknikleri, yeni üretim tür ve tekniklerinin kullanılması başlıca hedeflerdir. Ayrıca, üretilmekte olan ürünlerin pazara ulaştırılmasındaki eksiklikler, yeterli gelirin elde edilmesini engellemektedir. Yine sık olmasa da yoğun yağışlar ve yaşanan seller ekili ve dikili alanlara zarar verebilmektedir.

Bu alanda kuruluş ve firmalarımızın sunabileceği hizmetler; tarımsal üretim danışmanlığı, modern tarım ve sulama tekniği danışmanlığı ve ürün tedariki, tarımsal makine-ekipman tedariki ve doğal olarak gıda ve tahıl ürünleri satışlarıdır.

Ülke geleneksel olarak denizci bir millete sahip olmakla birlikte, unutulmuş bu özelliğini geliştirmeye çalışmakta, zira bunu vatandaşları için bir gelir ve istihdam kaynağı olarak görmektedir. Açık deniz balıkçılığı ile kültür balıkçılığının geliştirilmesi hedeflerdendir. Umman sularında bulunan başlıca deniz ürünleri; ton balığı, kerevit, kaya balığı, istakoz, sardalya ve karidestir. Tanfeedh Programı kapsamında, kültür balıkçılığına yönelik önemli yatırımlar yapılmasına karar verilmiştir.

Nüfusun azlığı, bürokratik engeller ve yüksek rekabet Umman pazarının temel kısıtlarıdır. Ancak, Umman'ın gıda ithalatını olumsuz etkileyecek kota veya yüksek tarife uygulaması bulunmamaktadır. Ülkenin tarımsal üretimi hurma, az miktarda sebze, muz, deniz ürünleri ve tavukçuluk ürünlerinde yoğunlaşmış olması nedeniyle, daha ziyade sebze-meyve, konserve deniz ürünleri, çay, şeker, un, işlenmiş tarım ürünleri ve çeşitli tohumların ithalatı yapılmaktadır.

2.1.2. Sanayi

Hükümet, ekonominin petrole bağımlılığının azaltılması için yoğun bir çaba sarf etmektedir. Ekonominin çeşitlendirilmesi adına izlenen politikaların ana yapısını KOBİ'ler teşkil etmektedir. İstihdama katkısı, petro-kimya ve ağır metal ürünlerinin alt sanayi ürünlerine dönüştürülmesi ve ithalata bağımlılığın azaltılması noktalarında KOBİ'lere önemli bir misyon yüklenmiş, eğitim ve kredi çalışmaları hızlanmıştır. Bununla birlikte, pratikte Ummanlı nüfusun inovasyon ve girişimcilik noktalarında bakış açısının hangi hızla değişeceği belirsizdir. KOBİ'lerin çoğunda da ucuz işgücü olarak Asyalı işçiler istihdam edilmektedir.

Ülkenin sanayi ve üretim faaliyetleri 9 sanayi bölgesinde (industrial estate) yoğunlaştırılmıştır: Bunlar Rusayl, Sohar, Raysut, Sur, Nizwa, Buraimi, Al Mazunah, Sumail ve Knowledge Oasis Muscat'tır. (KOM)

Bunların yanı sıra, Dukum bölgesinde kurulan Özel Ekonomik Bölgesine (Duqm Special Economic Zone) ülke yönetimi çok büyük önem vermektedir. Gemi inşa tesislerinin faaliyete geçtiği bölgede yatırım yapacak şirketlere önemli teşvik unsurlarından faydalanmaları sağlanmaktadır. Dukum idaresi, bölgenin kalkınmasından sorumlu kamu otoritesi olup bölgede yatırım yapmak isteyen yabancı firmaların başvuru ve bilgi istemlerine tek durak hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiştir.

KOM, bilgi teknolojileri alanında yatırım yapmak isteyen firmaları özendirmek için kurulmuştur. Diğer bölgeler ise değişik üretim alanlarında faaliyet gösteren farklı büyüklükteki yerli ve yabancı firmalara açıktır. Ucuz arazi kiralınması, iş gücü kurallarında esneklik, elektrik, gaz ve su tedariki, altyapı imkanı gibi özendirici tedbirlerle bu bölgelere yatırım çekilmek istenmektedir.

2.1.3. Madencilik

Madencilik, Ummanlılaştırmanın yoğun olarak gözlemlendiği sektörlerden biridir. Özel firmalar için %35 oranında Ummanlı çalıştırma mecburiyeti bulunmaktadır.

Madencilik düzenleyen kanunlarda olduğu kadar yabancı yatırım mevzuatında da iyileştirmeye gidilmiş olması, madencilik petrol dışı ekonominin büyük sektörlerinden biri haline getirmiştir. 2030 itibarıyla ülke ekonomisine 780 milyon ABD dolarlık katkı sağlaması beklenmektedir.

Gerekli lisansların alınması dahil madencilik için tüm işlemler, Madencilik Kamu İdaresi (Public Authority for Mining) yetkisindedir. Mart 2019'da yürürlüğe giren yeni Mineral Zenginlik Kanunu, %10 olan royalti ödemelerini %5'e kadar indirmiş, sadece arama çalışmaları için lisans verilmesinin önünü açmış, ayrıca yatırım çekebilmek için lisanslama süreci sadeleştirilmiştir.

Ülkenin başlıca madenleri krom, magnezyum, nikel, demir, altın ve gümüşdür. Ayrıca ülkede metalik olmayan alçıtaşı, kireçtaşı ve kaliteli mermer yatakları da bulunmaktadır.

2.1.4. Enerji

Petrol, Umman'da 1962 yılında bulunmuş, 1967 yılında itibaren de ihraç edilmeye başlanmıştır. Ülkenin petrol rezervleri diğer petrol ihracatçısı ülkelere göre sınırlı olup keşfedilmiş petrol varlığı 5.4 milyar varildir. Bunun yanında ülkede 1.7 Trilyon Kübik metre doğal gaz rezervi bulunmaktadır. Umman'ın ihraç ettiği petrolün %80'i Çin tarafından ithal edilmektedir.

Umman, yakın zamanda enerji alanında yeniden yapılanmaya gitmiştir. Bu kapsamda, ülkenin petrol ve gaz sektöründe rol oynayan aktörler birleştirilerek "OQ" firması altında toplanmıştır. Firma, Oman Oil Company, Orpic, Oman Oil Company Exploration and Production, Oman Gas Company, Duqm Refinery, Salalah Methanol Company, Oman Trading International, OXEA ve Salalah Liquefied Petroleum Gas olmak üzere dokuz firmayı çatısı altında bir araya getirmiştir. OQ'nun Fitch tarafından verilen kredi notunun Umman'ın ülke notu ile aynıdır (BB-)

Entegrasyon ile petrokimya alanında üretim süreci tek bir çatı altında toplanmış olacaktır. "Hidrokarbon değer zinciri" olarak tanımlanan süreç ile 2030'a dek petrokimya ürünlerinin (downstream) mevcut 15 milyon tondan 24 milyon tona yükselmesi, emtia satışlarının ise ikiye katlanarak 40 milyon tona erişmesi beklenmektedir.

Halihazırda, ülkede çıkarılan doğalgazın yeterli olmayışı, uzun vadeli anlaşmalar nedeniyle ihracı taahhüt edilmiş olan gazın da etkisiyle, doğalgaza dayalı enerjiye bağımlı sanayinin genişleme ve daha büyüme planlarını olumsuz etkilemektedir. Ülke ağır sanayiinin merkezi durumundaki Sohar'a Dolphin hattı ile Katar'dan doğalgaz alımı yapılmaktadır. İran ile 2014 yılında yapılan anlaşma çerçevesinde İran'dan yıllık 10 milyon metreküp gaz alımı yapılması planlanmakta olup bu sevkiyat iki ülke arasında inşa edilecek olan 260 km'lik boru hattı vasıtasıyla yapılacak olup hat halen devreye girmemiştir.

Umman'da petrol üretiminin büyük çoğunluğu doğalgaz üretiminin tamamı PDO (Petroleum Development Oman) şirketince yapılmaktadır. PDO'nun % 60 hissesi Umman devletine aittir. Geriye kalan hissесinin % 34'ünü Royal Dutch Shell, % 4'ünü Total ve % 2'sini ise Partex paylaşmaktadır.

Umman'da halihazırda iki rafineri işletmesi bulunmaktadır. Bunlardan Oman Refineries and Petroleum Industries Company's (Orpic) tarafından işletilen Sohar Rafinerisi'nin kapasitesi 116.000 Varil/Gün seviyesindedir. Çalışmalarının sonuçlanmasının ardından rafineriye 82.000 Varil/Gün işleme kapasitesinin eklenmesi öngörülmektedir. ORPIC Umman'da rafine petrol ürünleri üreten tek şirkettir.

Bu Projeye ilave olarak, 2017 yılının Nisan ayında yapılan anlaşmalar çerçevesinde Kub-vey ile ortaklaşa inşa edilmekte olan Dukum Rafinerisinin de günlük 230.000 Varil/Gün işleme kapasitesine sahip olması beklenmektedir. Umman'ın büyük yatırımlarından biri olan Dukum Rafinerisi, OQ çatısı altına alınmıştır. Rafinerinin "OQ8" olarak yeniden adlandırıldığı, 2022 yılı sonu itibarıyla rafineri inşaatının %93 oranında tamamlandığı ve halihazırda 14 bin işçinin çalışmaların tamamlanması için istihdam edildiği bilinmektedir.

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Ülkenin Dış Ticareti

	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	41.762.285	38.723.580	33.479.359	44.590.927	66.063.353
İthalat	25.770.379	23.506.694	28.507.456	30.994.759	38.573.002

Kaynak: TradeMap

3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Umman İthalatı (Bin Dolar)

Ürünler	2022
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	9.333.219
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	3.103.062
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	2.980.750
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar	2.359.406
Organik kimyasallar	1.627.365
Maden cevherleri, cüruf ve kül	1.603.550
Demir ve çelik	1.569.549
Demir veya çelikten eşyalar	1.398.770

Plastikler ve plastiklerden eşyalar	1.019.615
Süt ürünleri; kuş yumurtaları; doğal bal; başka yerde sınıflandırılmamış yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	932.055
Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplamalı metaller	894.483
Hububat	699.730
Eczacılıkla ilgili ürünler	586.493
Bakır ve bakırdan eşya	510.939
Optik, fotografik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	500.620
Çeşitli kimyasal ürünler	492.632
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar	473.045
İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri	451.036
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	431.024
Uçucu yağlar ve reçineoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	390.481
Et ve yenilebilir sakatat	385.265

Kaynak: TradeMap

3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Umman İhracatı (Bin Dolar)

Ürün etiketi	2022
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	46.535.149
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	2.946.241
Maden cevherleri, cüruf ve kül	2.244.235
Gübreler	2.107.665
Demir ve çelik	1.868.597
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.376.552
Organik kimyasallar	946.827
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	742.396
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon	653.983
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	636.238
Demir veya çelikten eşyalar	580.472
Tuz; kükürt; topraklar ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	514.501
Çeşitli kimyasal ürünler	447.324
Süt ürünleri; kuş yumurtaları; doğal bal; başka yerde sınıflandırılmamış yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	415.389
Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer suda yaşayan omurgasızlar	374.149
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar	326.151
Tütün ve işlenmiş tütün ikameleri; Nikotin içersin içermesin ürünler	324.971
Taş, alçı, çimento, asbest, mika veya benzeri malzemelerden eşyalar	256.936

Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	205.764
Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	179.380
Gıda endüstrisinden kaynaklanan kalıntılar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	130.717
Canlı hayvanlar	127.965
Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	127.541
Değirmencilik sektörünün ürünleri; malt; nişastalar; inülin; buğday gluteni	125.548

Kaynak: TradeMap

3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Umman'nın İthalatı (Bin Dolar)

Ülkeler	2020	2021	2022
Dünya	28.507.456	30.994.759	38.573.002
Birleşik Arap Emirlikleri	10.489.756	11.022.875	11.172.146
Suudi Arabistan	1.393.973	1.459.933	4.628.086
Hindistan	1.887.365	2.034.136	3.271.891
Çin	2.004.231	2.164.595	2.880.622
Katar	1.421.071	1.989.452	2.374.429
Japonya	1.360.247	1.232.113	1.213.388
Brezilya	813.637	1.506.127	1.158.684
ABD	684.567	715.654	1.022.710
Bahreyn	463.266	724.062	920.552
Irak	144.648	211.571	556.286
Tayland	361.317	534.888	539.841
Almanya	493.698	449.899	532.558
Türkiye	484.483	481.204	531.028
Pakistan	262.764	387.191	510.609
Rusya Federasyonu	209.453	271.481	500.720
Malezya	181.502	396.070	491.549
Singapur	144.541	291.606	485.655
Avustralya	241.120	355.476	466.794
Hollanda	330.737	262.810	424.726
Endonezya	184.843	239.035	404.652
Belçika	315.803	362.436	372.625
Kuveyt	136.714	298.998	341.242
Birleşik Krallık	259.236	249.526	335.594
Kore Cumhuriyeti	610.501	276.273	324.504

Kaynak: TradeMap

3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Umman İhracatı (Bin Dolar)

Ülkeler	2020	2021	2022
Dünya	33.479.359	44.590.927	66.063.353
Bölge Nes	18.195.930	26.089.815	43.067.727
Birleşik Arap Emirlikleri	3.680.196	3.843.455	3.143.137
Suudi Arabistan	1.488.146	1.728.639	2.397.132
Amerika Birleşik Devletleri	958.014	1.702.170	2.265.404
Hindistan	1.010.838	1.326.416	2.255.176
Katar	2.102.424	993.354	1.016.323
Güney Afrika	86.661	309.130	843.804
Mısır	178.663	411.692	775.232
Çin	849.158	1.022.943	626.958
Singapur	267.402	428.269	623.798
İran İslam Cumhuriyeti	244.672	404.629	539.345
Mauritius	8.887	14.682	489.820
Hollanda	118.846	227.920	447.271
Yemen	564.432	780.974	411.101
Kenya	52.359	92.910	348.327
Türkiye	146.170	326.118	344.270
Maldivler	37.993	105.195	337.137
Madagaskar	10.447	68.062	334.472
Birleşik Krallık	152.658	159.808	305.430
Kuveyt	272.696	321.514	299.170
Malezya	381.894	163.955	291.139
Somali	251.136	263.603	247.994
Irak	136.914	119.059	232.273
Tanzanya, Birleşik Cumhuriyeti	48.154	104.507	220.739

Kaynak: TradeMap

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye'nin Umman ile geçmiş yıllarda gerçekleştirdiği ticarete bakıldığında, dış ticaret dengesinde her yıl fazla verildiği görülmektedir.

2014 yılında Umman'ın petrol gelirlerindeki azalma ekonomisini olumsuz etkilemiş ve 2014 yılı ithalatında bir önceki yıla göre %15 azalma gerçekleşmiştir. Bu süreç 2015 ve 2016 yılında da devam etmiştir. Umman'ın 2015 yılı ve 2016 yılı ithalatı incelendiğinde düşüşün devam ettiği görülmektedir.

Umman'ın ithalatındaki düşme Türkiye'nin Umman'a olan ihracatını da etkilemiş, 2015 yılında 325 milyon dolar olarak gerçekleşen ihracatımız, 2016 yılında % 24 azalarak 245 milyon dolara 2017 yılında da 221 milyon dolara gerilemiştir. Ancak 2019 yıllarında ihracatımız tekrar artarak 634 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında pandemi nedeniyle ihracatımız % 14,5 azalarak 525 milyon dolara gerilemiştir. İhracattaki azalış 2021 ve 2022 yıllarında da devam etmiş sırasıyla, 498 milyon dolar ve 466 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında Türkiye'nin Umman'a gerçekleştirdiği ihracatta başlıca ürünler kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları, bisküviler, diğer gemiler (savaş gemileri ve kurtarma gemileri dahil, kürekli olanlar hariç) petrol yağları, diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları ve halılar olarak sıralanmaktadır.

4.1.1. Türkiye - Umman Dış Ticaret Değerleri (Dolar)

Yıl	İhracat Dolar	İthalat Dolar
2018	422.222.111	67.440.855
2019	613.489.409	178.803.628
2020	478.320.395	326.026.373
2021	433.252.746	1.038.679.559
2022	405.065.981	1.441.618.579
2023	384.614.140	1.018.326.044

Kaynak: TÜİK

4.1.2. Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler 2023 TÜİK

Fasıl adı	İhracat Dolar
Hububat	49.196.605
Plastikler ve mamulleri	23.766.457
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	18.982.574
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	14.820.880
Kakao ve kakao müstahzarları	11.564.343
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	11.522.524
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hay	10.171.334
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	8.402.175
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	8.049.894
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	6.666.396
Şeker ve şeker mamulleri	6.386.288

Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	6.015.967
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	5.704.029
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	5.485.556
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	5.261.683
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	5.004.102
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	3.710.296
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	3.514.562
Metal cevherleri, cüruf ve kül	3.447.024
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	3.176.954
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	2.737.533
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	2.161.998
Kauçuk ve kauçuktan eşya	2.105.565
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	1.906.416
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	1.872.542
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	1.542.137
Eczacılık ürünleri	1.503.068
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	1.321.312
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	1.263.217
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	1.247.303
Etler ve yenilen sakatat	1.159.001
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızlarının müstahzarları	1.133.924

Kaynak: TÜİK

4.1.3. Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler 2023 TÜİK

Fasıl adı	İthalat Dolar
Gübreler	616.036.982
Demir ve çelik	150.123.084
Plastikler ve mamulleri	92.245.249
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	45.724.210
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	44.740.555
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	43.269.230
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hay	14.370.003
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	4.318.419
Sentetik ve suni devamsız lifler	3.289.718
Cam ve cam eşya	1.102.461

Organik kimyasal ürünler	697.663
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	628.526
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	336.174
Seramik mamulleri	281.534
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	268.564
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	180.975
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	146.283
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	133.120
Etler ve yenilen sakatat	105.464
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	100.984

Kaynak: TÜİK

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Umman 2023 Yılı İhracat Kalemleri

Ürün Adı	İhracat Dolar
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	4.074.911
Plastikler ve mamulleri	1.372.386
Kakao ve kakao müstahzarları	339.521
Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)	209.726
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	209.335
Eczacılık ürünleri	102.458
Demir veya çelikten eşya	63.226
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	45.820
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	33.740
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	22.016
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	13.058
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	12.445
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, muımlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	4.029

Kauçuk ve kauçuktan eşya	3.871
Cam ve cam eşya	2.993
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	2.350
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	2.220
Demiryolu vb hatlara ait taşıtlar ve malzemeler, bunların aksam-parçaları, mekanik trafik sinyalizasyon cihazları	2.154
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	2.126
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	1.331
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	555
Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar	544
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	329
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metallere, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	197
Bakır ve bakırdan eşya	160
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	50
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	39

Kaynak:TÜİK

5.1.2.Konya – Umman 2023 Yılı İthalat Kalemleri

Ürün Adı	İthalat Dolar
Plastikler ve mamulleri	4.469.974
Gübreler	69.500

Kaynak:TÜİK

5.1.3. Umman -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

	2019	2020	2021	2022	2023
İhracat Dolar	7.985.161	10.234.784	20.633.018	13.324.419	8.421.197
İthalat Dolar	151.121	181.085	3.582.759	7.008.626	4.505.774

Kaynak:TÜİK